DE IN NEDERLAND ADVENTIEVE AMSINCKIA-SOORTEN

door

S.J. van Ooststroom en Th.J. Reichgelt (Leiden).

Het determineren van de in Nederland nog al eens met graan aangevoerde vertegenwoordigers van het Boraginaceae-geslacht Amsinckia Lehm. levert met de in onze flora's voorkomende tabellen nog al moeilijkheden op.

Bij de bewerking van dit geslacht voor de Flora Neerlandica stelden wij een determinatietabel op, die, naar het ons voorkomt, wat meer zekerheid geeft. Voor

een juiste bepaling der soorten is het beslist nodig om òf levende bloemen te onderzoeken òf gedroogde bloemen op te weken, daar anders het aantal nerven van de bloemkroon en de plaats van inplanting der meeldraden niet te zien zijn.

De 4 tot nu toe bij ons aangetroffen soorten zijn als volgt te onderscheiden:

1. Vier van de kelkslippen twee aan twee hoog vergroeid en één vrij, zelden slechts twee kelkslippen vergroeid. Bloemkroon met 20 nerven onder de inplantingsplaats der meeldraden . . . . . A. tessellata A. Gray

1'. Kelkslippen alletot bij de voet vrij. Bloemkroon met 10 nerven onder de inplantingsplaats der meeldraden.

2. Meeldraden onder het midden van de bloemkroonbuis ingeplant. Bloemkroonbuis in de keel met behaarde plooien. Kelk na de bloei duidelijk vergroot.
A. lycopsoides Lehm.

2'. Meeldraden boven het midden van de bloemkroonbuis of in de keel ingeplant. Bloemkroonbuis in de keel zonder behaarde plooien. Kelk na de bloei al of niet duidelijk vergroot.

3. Kelk tijdens de bloei 4-5 mm lang, na de bloei weinig langer (5-7 mm). Bloemkroon ca.5mm lang. Meeldraden in de keel van de bloemkroon ingeplant. Bloeiwijze onderaan meestal met schutbladen. Nootjes 2-2½ mm lang.
A. menziesii (Lehm.) Nels. & Macbr.

3'. Kelk tijdens de bloei 5-7 mm lang, na de bloei meestal duidelijk langer (8-12 mm). Bloemkroon ca. 5-8 mm lang of nog langer. Meeldraden boven het midden van de bloemkroonbuis of in de keel ingeplant. Bloeiwijze meestal zonder schutbladen. Nootjes 2½-3½ mm lang.
A. intermedia Fisch.& Mey.

Alle vier de soorten zijn afkomstig uit westelijk Noord-Amerika.

A. lycopsoides Lehm. is bij ons op een groot aantal plaatsen als graanadventief aangetroffen,o.a. bij meelfabrieken, op stortplaatsen van graanafval, op spoorweg- en haventerreinen, bij kippenhokken en voorts in de duinen (fazantenvoer). Ook A. tessellata A. Gray werd herhaaldelijk op dergelijke plaatsen gevonden. De beide andere soorten werden minder vaak aangevoerd waargenomen. Terwijl A. intermedia Fisch.& Mey. gevonden werd bij Deventer, Wageningen, Leersum, Wormerveer en Rotterdam, is A. menziesii (Lehm.) Nels. & Macbr. ons slechts van een tweetal plaatsen bekend, nl. van Gorinchem en Renesse.